

SAUGA VALLA ARENGUKAVA 2008-2017. a

Üldiseloomustus

Sauga vald asub Eesti Vabariigis Pärnu maakonnas. Sauga valla piirid on välja kujunenud, territoorium on optimaalne. Valla keskuseks on Sauga alevik, mille kaugus Pärnu linnast on 2 km ja Tallinnast 122 km. Valda läbivad kaks riikliku tähtsusega põhimaanteed (Tallinn-Pärnu-Ikla ja Pärnu-Rakvere-Sõmeru). Sauga valla naabriteks on Pärnu ja Sindi linn, Paikuse, Tori, Are, Halinga ja Audru vald. Valla territoorium on 164,8 km² (58% territooriumist on sood, rabad ja metsad - lisa 4), sellel asub kümme küla ja üks alevik. Vald piirneb kagus Pärnu ja loodes Sauga jõega. Vallas on kaks põhikooli (Sauga ja Taali), üks lasteaed Sauga alevikus, kaks raamatukogu (Sauga ja Urge), kaks avatud noortekeskust (Saugas ja Urgel), spordiklubi. Valla ainuomandis on vee- ja kinnisvaraettevõtte „Sauga Varahaldus”.

Arengukava põhimõtted

Sauga valla arengukava on aluseks riiklike investeringute programmi ja kohalike investeerimiskavade, sotsiaalmajanduslike piirkondade ja tegevusvaldkondade arengu-kavade koostamisel.

Arengukava on dokument, mis määrab ära valla arengu põhisuunad ja valdkonnad järgmiseks 10 aastaks. Arengukava lahutamatuks osaks on neljaks aastaks koostatud tegevuskava.

Arengukava lähtub valla sotsiaalmajandusliku olukorra hetkeseisust. Arengukavas on arvestatud:

- viimaste aastate arengu tulemusi;
- Eesti, Pärnu maakonna, Sauga valla arengu tulevikuvisioni;
- Sauga valla üldplaneeringut;
- Sauga valla eripära.

1. Sauga valla visioon

Jätkusuutliku ja tasakaalustatud kvaliteetse elu- ja ettevõtluskeskkonnana on Sauga vald terviklik arengukeskkond oma elanikele, ettevõtjatele ja teistele erinevatele osapooltele (huvipooltele).

Sauga valla elanikud elavad ja ettevõtjad tegutsevad tasakaalustatud võimalustega loodud kvaliteetses elu- ja arengukeskkonnas. Sauga vald on koht Eestimaal, mis pakub oma elanikele arenemisvõimelist, turvalist ja keskkonnasõbralikku elu-keskkonda - elukeskkonda, kus on hea elada, kus tahaks alati olla ning kuhu on kõik oodatud.

1.1 Valla arengut mõjutab VIA-BALTIKA trass, Pärnu-Rakvere-Sõmeru mnt ja Pärnu linn.

1.2 Valla turismi- ja puhkepiirkondadena on tuntud Tammiste ja Pulli küla alale jääv Pärnu jõe kallas.

1.3 Aastaringelt töötab spordikompleks Sauga vallamajas.

1.4 Perspektiivsete elamurajoonide väljaarendamine.

1.5 Ettevõtlus on orienteeritud tootmisele ja teenindusele.

1.6 Suurem ettevõtete kontsentratsioon on Sauga alevikus ja Kilksama külas.

1.7 On loodud soodsad tingimused väikeettevõtluse arenemiseks.

1.8 Arenenud alternatiiv- ja väikepõllumajandustootmine.

1.9 Põllumajandusettevõtted on optimaalse suurusega ja kindla tootmissuunaga.

1.10 Põllumajanduslik maa on haritud.

1.11 Enamus inimestest töötab valla territooriumil asuvates ettevõtetes.

1.12 Omandisuhted on paigas, olemas kindel omanike ring.

1.13 Avalikes teenustes on õpetamise, nõustamise ja teavitamise osakaal suurenenud.

1.14 Paranenud on kõigi vallas pakutavate teenuste kvaliteet.

1.15 Kõigil on kättesadav lastehoiuteenus. Arenenud on koolivõrk, õpikeskkond kaasajastatud.

1.16 Kutsehariduse- ja täiendõppesüsteem vastab tööturul valitseva konkurentsi nõuetele.

1.17 Tegutsevad külakogud, valitud on külavanemad.

1.18 Riigi ja kohaliku omavalitsuse funktsioonid on täpselt piiritletud.

1.19 Rajatud on avalikud kultuuri- ja tervisespordi keskused.

1.20 Toimib kultuurilis-klubiline liikumine.

1.21 Tolmuvabad teed, aastaringne sõidetavus. Kergteed ühendavad elamurajoone keskustega.

1.22 Elanikkonnale on tagatud kvaliteetne joogivesi. Elamurajoonid on ühendatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga.

2. Sauga valla arengukava määravad põhimõtted

2.1 **Valla sisemiste sotsiaalmajanduslike piirkondade ja üldiste tegevus-valdkondade sidusus** - tegevuste omavaheline seostatus ning sisemistele piirkondade ja valdkondade arengule suunatud meetmete kooskõla. Arengukavast tulenevalt arendatakse välja piirkondade ja valdkondade arengukavad.

2.2 **Kokkulepe** - arengueesmärkide ja nende täitmiseks rakendatavate meetmete leidmine on erinevate huvide kokkulepe.

2.3 **Valla terviklikkus** - valla arendamine keskuste ja ääremaade vastastikuselt sõltuvusest lähtudes.

2.4 **Uuenduslikkus** - õppimishuvi tõstmine ning uuenduslike ideede ja algatuste toetamine.

2.5 **Pidev täiustamine ja hindamise rakendamine** - tegevuste eesmärgipärasuse ja tulemuslikkuse jälgimine, mille alusel arengukava täiustatakse pidevalt.

2.6 **Orienteerumine võtmeprobleemidele** - keskendumine võtmeprobleemide praktilisele lahendamisele arengukava elluviimisel.

3. Valla arengu eeldused

3.1 Pärnu linna lähedus. Hea transpordikommunikatsioon: Pärnu sadam, raudteejaam, lennuväli.

3.2 Arenenud teedevõrk. Riigimaanteed Tallinn-Pärnu-Ikla ja Pärnu-Rakvere-Sõmeru mõjupiirkond (lisa 5).

3.3 Elanike kiire juurdekasv (lisa 1).

3.4 Uute elamurajoonide tekkimine (lisa 2).

3.5 Valla eelarve tunduvalt üle vabariigi keskmise kiirem kasv (lisa 3).

3.6 Valla omandis oleva maa omamine.

3.7 Elektrienergia võimsuste kättesaadavus.

4. Põhiprobleemid

4.1 Töökohtade puudus.

4.2 Kodanikeühiskonna nõrkus. Uute valda elama asunud inimeste vähene kaasatus.

4.3 Turvalisuse puudumine elamispiirkondades ja liikumisteedel.

- 4.4 Lastehoiuteenuse kättesaadavuse piiratus.
- 4.5 Kohaliku vabaaja veetmise võimaluste piiratus.
- 4.6 Külaelu nõrkus.
- 4.7 Elanike vananemisega seonduvad sotsiaalsed probleemid.
- 4.8 Noorte vaba aja sisustamise võimaluste puudumine.
- 4.9 Infrastruktuuri halb olukord ja osaline puudumine.
- 4.10 Teede halb olukord ja kergliiklusteede vähesus.
- 4.11 Looduse reostamine olmejäätmetega.
- 4.12 Keskkonnahoiuga seonduvad probleemid.
- 4.13 Optimaalse ühistranspordi toimimine.

5. Põhiprobleemide lahendamise strateegilised eesmärgid

5.1 Töökohtade loomine ja tööjõupuuduse leevendamine.

- 5.1.1 Alternatiivsete töökohtade loomine.
- 5.1.2 Kvalifitseeritud tööjõud.
- 5.1.3 Ümberõppe korraldamine vastavalt tööjõuturu vajadustele.
- 5.1.4 Kontsentreeritud tööstusasumite rajamine.

5.2 Elamistingimuste parandamine

- 5.2.1 Uute elamurajoonide väljaarendamine.
- 5.2.2 Elamufondi parendamine ja munitsipaalalamispinna loomine.
- 5.2.3 Kvaliteetse joogivee tagamine (Sauga valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukava aastateks 2006-2018).
- 5.2.4 Avalike teenuste, teeninduse ja kaubanduse kättesaadavuse parandamine.
- 5.2.5 Turvaline kodu.
- 5.2.6 Infrastruktuuri arendamine suvila- ja elamurajoonides.
- 5.2.7 Detailplaneeringute tegemine perspektiivsete ühepereelamute maaüksustele.
- 5.2.8. Kaugkütte arendamine Sauga alevikus (Sauga aleviku soojamajanduse arengukava).
- 5.2.9. Kodulähedaste vabaaja veetmise võimaluste loomine.

5.3 Noorte vaba aja sisustamine

- 5.3.1 Noorte õppimis- (arvuti, keeled, juhtimisoskused jt) ja suhtlemisvõimaluste avardamine.
- 5.3.2 Lastetasutuste ja/või raamatukogude juurde päevakeskuste (koos nõustamisteenusega) rajamine.
- 5.3.3 Noorte eneserealiseerimisvõimaluste mitmekesistamine.
- 5.3.4 Koduväliste perekesksete ürituste toetamine.

5.4 Sotsiaalhoolekanne

5.4.1 Avahoolduse süsteemi edasiarendamine.

5.4.2 Meditsiinilise teenindamise kättesaadavuse parandamine.

5.4.3 Koostöös teiste omavalitsustega inimväärse hooldekodu rajamine.

5.5. Kodanikeühiskonna väljaarendamine ja kolmanda sektori toetamine

5.5.1. Külaliikumise toetamine ja külakeskuste rajamine.

5.5.2 Koostöö valla ja külade vahel külavanemate baasil.

5.5.3 Seltside, seltsingute ja teiste kodanikeühenduste toetamine.

5.6. Infrastruktuur

5.6.1 Koos riigi põhiteede ja tugiteede paremustamisega rajada kergliiklusteed kõigil kompaktse asustusega aladel.

5.6.2 Kõik kergliiklusteed on pimedal ajal valgustatud.

5.6.3 Üldkasutavaid teid, väljaarvatud riigiteed, haldab vald ja nad on tolmuvabad.

5.6.4 Side-, posti- ja internetiteenused on kättesaadavad kogu valla territooriumil.

5.6.5 Toimib linnaümbruse ühtne ühistranspordiskeem.

5.7 Keskkonna- ja tervisekaitse

5.7.1 Pinna- ja põhjavesi on reostuse eest kaitstud.

5.7.2 On rakendatud korraldatud jäätmekäitlussüsteem valla territooriumil.

5.7.3 Kehtestatakse juba planeerimise käigus põhiteedega piirnevatel planeeritavatel aladel müratõkke abinõud.

6. Valla välissidemed

6.1 Vallal on sõprussidemed Jurva vallaga Soomes.

6.2 On tugevdatud koostööd välispartneritega.

Arengukaval põhinev arendustegevus on protsess, mis on muutuv ajas ja ruumis. Arengukava ja sellest tulenevat tegevuskava täitmist analüüsitakse ja täiendatakse kord aastas.